

DE LEEUWENBRUG

Verleden maand hadden we het terloops over een "Okkassionele medewerker", die het goed bedoelde, maar zijn brief vergat te ondertekenen.

Wij willen toch niet nalaten het essentiële uit zijn brief te halen :

"De Smet de Naeyerbrug begint op het Hazegras en loopt tot aan de Leeuwenbrug en draait af naar de Kluutebrug, want in werkelijkheid bestond de Smet de Naeyerbrug niet enkel uit twee bruggen, maar uit drie + twee draaibruggen. De feiten kunnen heden ten dage nog vastgesteld worden. Ga door de Oesterbankstraat tot het Station (waar vroeger een draaibrug was over de vaart en waar in 1914 de eerste bom in beplantingen terecht kwam) en richt U vervolgens naar de Konterdam. Daar treft U nog het duikertje, welke onder de eerste brug loopt, daarnaast heeft men een tweede overwelling (oude bedding van de vaart), dan een oprit (vroeger een stenen trap) en vervolgens de spoorweg (dus derde brug). Op de Smet de Naeyerbrug staande, kan men nog steeds vaststellen waar vroeger de beelden stonden, en waaraan de volksnamen te danken zijn : 2de brug (over de vaart) tette- of borstenbrug ; 3de brug (over het spoor) engelenbrug ; de brug naar de Zeevaarschool toe : de Leeuwenbrug en de brug aan de Havenmeesterij: de Kluutebrug.

Op deze twee laatste bruggen staan halfverheven arduinstenen in cirkelvorm, waarop leeuwen gebeeldhouwd zijn. Op de eerste waren het klauwende of staande leeuwen, op de tweede stonden de leeuwen op vier poten. De Smet de Naeyerlaan tegenover de Kazerne was vroeger een geliefkoosd terrein voor de jeugd en werd "de bleek" geheten. Veel vrouwen kwamen er destijds hun was te bleken leggen".

E FERME KOEKESTUUTE VAN DE WITTEN VAN DE KAAIE

De Witten laat ons in een vriendelijke brief enkele van zijn "nachtelijke" nota's geworden.

1. De Garre van Konnee

De Garre van Konnee was op de Torhoutsesteenweg, naast nr.131. Daar woonde Cornelis Ballion, die ieder Konnee noemde. Daar werd geboren zijn dochter Gabrielle, die ik mij goed herinner (op 29 januari 1897). Dat was toen nog de gemeente Mariakerke. De overzijde van Torhoutsesteenweg of beter gezegd de pare huisnummers behoorden tot de gemeente Stene.

2. De Leeuwenbrug

Volgens mij is de Leeuwenbrug in het Leopoldpark. Mijn Grootje zegde als ik boodschappen moest doen tot aan "Mon Plaisir", dat ik maar langs de Leeuwenbrug door den Hof moest gaan. Het was de kortste weg, zegde ze. Het is die brug, waarbij een leeuwin op een oud stuk van de Oostendse vestingen staat.

.../...

3. Aanvulling bij de Oostendse volkstypes

De Heer De Taeye schreef verleden maand over de "Liekbidder".

Rond die periode waren er drie gekende lijkbidders te Oostende, nl. Calmeyn (blauw), Dennekin (blauw) en Ghysels (geel). Ik meen te weten dat het nummer drie was die overliep van beleefdheid. Hij woonde in de Langestraat, 73, naast Agnès de Vroedvrouw. Tussen de eerste en de tweede was er altijd een tweestrijd om de eerste in een sterfhuis te zijn. Zie hier een anekdote : Toen Dr. Pleyn op sterven lag in zijn huis aan de Karel Janssenslaan, zat de eerste op een bank te wachten tot de stoor zou gezakt worden en hij aldus de eerste bij een interessante cliënt zou zijn. Doch die dag was het zeer warm en hij viel in slaap, met gevolg dat toen hij ontwaakte hij tot zijn ontstentenis nummer twee reeds uit het sterfhuis zag komen gestapt !

Het "Slunsewuuf" heb ik ook gekend. Zij woonde in de Lijnbaanstraat.

De familienaam van "Oliekoeke" was Cordy en hij woonde op de Elisabethlaan. Men zegde ook Witten Cordy tegen hem. Hij was zeer lenig en circusartiest geweest.

4. Antwoord op de oorsprong van Tjannie Carbon

Zijn eigenlijke naam was Jan Simons en hij was getrouwd met Clotte (eigenlijk heette ze Mathilde). Hij woonde Nieuwstraat, 5, boven de moeder van Daan Boens.

Men vertelde altijd dat Tjannie Carbon op zijn bed gegraveerd had : "Verloren arbeid". Hij was wel 2 meter groot en woog meer dan 120 kgr. Hij was "smoeffel" (pakjesdrager aan 't station). Hij was enorm sterk en kon wel 7 valiezen (gelijk aan 12 à 14 valiezen van nu) in eens sleuren. Hij kon enorm eten. Eens zag ik hem in het Café "De Oude Bank" (Cirkelstraat, 8) alleen voor een "smakje" twee zwijnemutten en vier grote bloelingen opeten. Hetgene hij met 4 ferme pinten doorspoelde. Hij is gedurende de oorlog omgekomen van de honger.

Waarom hij verbrand wordt ? Voor 1914 was Tjannie "Directeur des Fêtes" van het Visserskwartier. Met de "Sinksefoor", welke op de Zwijnemarkt stond, waren er ook heel wat volksfeesten met prijskampen, a.o. :

- achter een zwijn zwemmen in het vissersdok ;
- mastklimmen (maar niet op een gewone mast, het was langs het "knuifhout" van een sloep, die in het dok gemeerd lag ; ook hier werd van bruine zeep gebruik gemaakt ;
- snelwandelen (voetgangers-match) voor oude vissers (deze waren in hun typische klederdracht en hadden een groot nummer op de borst gespeld); deze koers werd voor de laatste maal op zondag 31 mei 1914 gehouden (hiervan bezit ik nog een foto, die je kunt komen zien als je maar wil).

.../...

Nu terug ter zake. Op de Visserskaai nr. 24, alwaar ik tussen 1949 en 1963 een café openhield, werd er geklaagd dat men geen carnaval meer vierde zoals vroeger jaren. Daarom gingen we eens de dinsdagavond van carnaval naar Heist kijken. Aldaar was er ook een stoet en men verbrandde er een soort klown. Ik was de woorden van Meester Corveleyn indachtig die mij altijd gezegd had "Witten, waar je ook gaat, doe altijd goed je ogen open!". Zo vergat ik niet wat wij te Heist gezien hadden en werd er besloten een cimateire-stoet in te richten en een pop te verbranden. Dit als symbool van carnaval. Op een avond zaten enkelen met mij samen te spreken om die pop een naam te geven. Het was de Stadsbibliothecaris Vilain die voor de dag kwam met een typische vissersnaam "Tjannie". Maar welke Tjannie zouden we nemen. We zochten tussen Wouters, Gezelle, De Droger, enz. En eindelijk dachten we aan Tjannie Carbon, die wel geen visser geweest was, maar een "Directeur des Fêtes" van het Visserskwartier in vroegere tijden. Het is in zekere zin een hulde aan een gewoon persoon, die voor zijn kwartier leefde, al is het ook maar een carnavalshulde, maar dit zou hij zelf ook liever zo gehad hebben.

EN NOGMAALS DE GARRE VAN KONNEE

We ontvingen nog een brief van ons trouw lid E. Van Alderweireldt, waarvan de inhoud hier volgt :

"In het laatste tijdschrift verscheen opnieuw een artikel over de "Garre van Konnee". Welnu, Heer Hoofdman, er werd hier inderdaad van naam vergist. In het vorig nummer werd gezegd dat Cornelius Robaeyns in die garre woonde en dit is niet juist. Het moest zijn Cornelius ROBEYNS en niet Robaeyns. Cornelius Robeyns was werkmán bij aannemer Smis. Ik ben het hier met de heer O.V. volkomen eens, waar hij zegt dat Robaeyns sluismeester was en niet in die Garre kan gewoond hebben. Verder zegt U "Wij menen te mogen veronderstellen dat, gezien de pit met garren bijna volledig aan Meetje Cornu toebehoorde, de oude Vuurtorenaars de Garre van Cornu bedoelden".

Welnu, Heer Hoofdman, men mag veronderstellen wat men wil, maar ik zal in geen geval mijn documentatie wijzigen.

Daarvoor heb ik te veel Vuurtorenaars ondervraagt en zelf herhaaldelijk familiestukken ingekeken."

LAPNAMEN

Een zeer interessante brief kwam toe vanwege een lid dat ingevolge het artikel van "De Witten van de Kaaie" over de lapnamen bij de visserij, op zijn beurt een belangrijke lijst van lapnamen bij de visserij heeft opgesteld. Lapnamen die men ook rond de jaren 1900 hoorde. Wij zullen deze lijst integraal in ons volgend nummer publiceren.

ANTWOORD OP VRAAGWINKEL VAN DECEMBER

De Heer Maurice Vantournhout stuurt ons een kort briefje met twee antwoorden :

1. DE IJSPUT : Op het hedendaags A.S.O.-voetbalplein was er destijds een vijver. In de winter, wanneer deze toegevrozen was, werden er grote platen ijs uitgesneden en opgestapeld niet ver van de Heilig Hartkerk.
2. BLAFETUREN : Komt van het Franse woord "devanturen".